

TURINYS

Santrauka	3
1 skyrius. Trečiųjų šalių piliečių, kurie gali būti sulaikyti, kategorijos, sąlygos ir sulaikymo priežastys	5
2 skyrius. Vertinimo procedūros ir kriterijai, pagal kuriuos trečiųjų šalių piliečiai gali būti sulaikomi	9
3 skyrius. Sulaikymo įstaigų rūšys ir sulaikymo sąlygos.....	14
4 skyrius. Alternatyvių sulaikymui priemonių taikymas ir praktinis jų įgyvendinimas	17
5 skyrius. Vertinimo kriterijai ir sąlygos, kuriomis remiantis, trečiųjų šalių piliečiams taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės.....	20
6 skyrius. Sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių įtaka grąžinimo ir tarptautinės apsaugos procedūrų efektyvumui	22
Išvados	28
Priedai	29

Santrauka

Kontekstas. Lietuvoje per metus vidutiniškai 3000 užsieniečių pažeidžia užsieniečių atvykimo, gyvenimo, vykimo tranzitu ir išvykimo iš Lietuvos Respublikos tvarką. Už neteisėtą atvykimą ir buvimą Lietuvos Respublikoje kasmet ilgiau nei 48 val. sulaikoma apie 260 užsieniečių. Teismo sprendimu vidutiniškai 38 užsieniečiams per metus skiriamos alternatyvios sulaikymui priemonės.

Užsieniečių sulaikymo pagrindai. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1999 m. vasario 5 d. nutarime yra iššaiškinęs, jog asmens sulaikymas yra ultima ratio priemonė ir gali būti taikomas tik tais atvejais, kai įstatymų nustatyti tikslai negali būti pasiekti kitais būdais. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau - įstatymas) VII skyrius reglamentuoja užsieniečių sulaikymą. Įstatyme numatytas baigtinis sąrašas sulaikymo pagrindų¹.

Pažeidžiamų asmenų sulaikymas. Pažeidžiami asmenys ir šeimos, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių, gali būti sulaikyti tik ypatingu atveju, atsižvelgiant į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus. Praktikoje tokie atvejai pasitaiko labai retai.

Prieglobsčio prašytojų sulaikymas. Prieglobsčio prašytojams, neteisėtai atvykusiems į šalį ir pateikusiems prieglobsčio prašymą, iki 2012 m. vasario 1 d. sulaikymas nebuvo taikomas, nes nebuvo teisinio pagrindo. Prieglobsčio prašytojai tuomet būdavo apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre netaikant jiems judėjimo laisvės apribojimo. Apie 70 proc. prieglobsčio prašytojų pažeisdami centro vidines taisykles išvykdavo ir vėliau negrįždavo - tokiu būdu piktnaudžiaudavo prieglobsčio procedūra. 2012 m. vasario 1 d. įstatymo 113 straipsnis buvo papildytas 2 dalimi, kuria remiantis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas suformavo praktiką, jog prieglobsčio prašytojas gali būti sulaikomas, jeigu trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.² 2013 m. spalio 24 d. įstatymo 113 straipsnis buvo papildytas 4 dalimi, kuria buvo detalizuoti prieglobsčio prašytojų sulaikymo pagrindai.³

Sulaikymo pagrįstumo vertinimas. Užsienietis gali būti sulaikytas tik įstatymo 113 straipsnyje numatytais pagrindais. Užsienietį ne ilgiau kaip 48 valandoms sulaikyti gali policijos ar kitos teisėsaugos institucijos pareigūnas. Ilgiau kaip 48 valandoms sulaikyti užsienietį galima tik teismo sprendimu. Priimdamas sprendimą, teismas kiekvieną atvejį vertina individualiai ir priima sprendimą atsižvelgdamas į konkrečią situaciją ir visas susijusias aplinkybes.

Sulaikymo įstaigos ir terminai. Lietuvoje yra viena įstaiga, kurioje sulaikomi įstatymo nuostatas pažeidę užsieniečiai - Užsieniečių registracijos centras. Centre veikia du atskiri korpusai: uždaramame korpuse apgyvendinami užsieniečiai, kurie teismo sprendimu yra sulaikyti, o atviraime - užsieniečiai, kuriems judėjimo laisvė nėra apribota. Užsienietis negali būti sulaikomas ilgiau kaip 6 mėnesiams, išskyrus atvejus, kai jis nebendradarbiauja siekiant jį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos (atsisako pateikti apie save duomenis, teikia klaidinančią informaciją ir pan.) arba negaunami reikiami dokumentai tokio užsieniečio išsiuntimui. Šiais atvejais sulaikymo terminas gali būti pratęstas papildomam, ne ilgesniam kaip 12 mėnesių, laikotarpiui. 2013 m. užsieniečių sulaikymas Užsieniečių registracijos centre vidutiniškai truko 38 dienas.

Alternatyvios sulaikymui priemonės ir jų taikymas. Sprendimą dėl alternatyvių sulaikymui priemonių

¹ 113 str. 1 dalis. Užsienietis gali būti sulaikytas šiais pagrindais: 1) kad užsienietis negalėtų be leidimo atvykti į LR; 2) kai užsienietis neteisėtai atvyko į LR ar neteisėtai joje yra; 3) kai siekiama užsienietį, kuris neleidžiamas į LR, grąžinti į valstybę, iš kurios jis atvyko; 4) kai įtariama, kad užsienietis naudojasi suklastotais dokumentais; 5) kai priimamas sprendimas užsienietį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos arba iš kitos valstybės; 6) kai siekiama užkirsti kelią pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms plisti; 7) kai užsieniečio buvimas LR kelia grėsmę valstybės saugumui, viešajai tvarkai arba žmonių sveikatai.

² 113 str. 2 dalis. Kai sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos arba prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, užsienietis gali būti sulaikytas tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ar vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.).

³ 113 str. 4 dalis. Prieglobsčio prašytojas dėl neteisėto atvykimo į LR ar neteisėto buvimo gali būti sulaikytas tik siekiant nustatyti ir (arba) patikrinti jo tapatybę (pilietybę) ir (arba) išsiaiškinti motyvus, kuriais grindžiamas jo prašymas suteikti prieglobstį, taip pat kai jo prašymas suteikti prieglobstį grindžiamas su persekiojimo pavojumi kilmės šalyje akivaizdžiai nesusijusiais motyvais ar paremtas apgaule arba kai prieglobsčio prašytojui nesuteiktas laikinas teritorinis prieglobstis ir yra pagrindas manyti, kad jis gali pasislėpti siekdamas išvengti grąžinimo į užsienio valstybę ar išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos.

taikymo priima teismas. Teismų praktika rodo, kad alternatyvias sulaikymui priemones⁴ taikomos tik tuomet, kai yra tenkinamos įstatyme numatytos sąlygos: (1) užsieniečio tapatybė nustatyta, (2) jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, (3) teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei kitas aplinkybes. Nelydimi nepilnamečiai Lietuvoje nėra sulaikomi ir jiems taikoma alternatyvi sulaikymui priemonė - patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti užsieniečių. Prieglobsčio prašytojams, neteisėtai atvykusiems į Lietuvą, teismo sprendimu gali būti paskirta alternatyvi sulaikymui priemonė - apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Kitiems užsieniečiams alternatyvios sulaikymui priemonės paprastai teismo skiriamos tais atvejais, jeigu jie tenkina aukščiau išvardintas sąlygas ir turi lėšų pragyvenimui ar socialinių bei giminystės ryšių Lietuvoje ir pan.

Sprendimų apskundimas. Užsienietis sprendimą dėl sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo gali apskųsti Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per 14 dienų nuo sprendimo priėmimo. Teismas užsieniečio skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 10 dienų nuo skundo priėmimo dienos.

⁴ Alternatyvios sulaikymui priemonės yra išvardintos įstatymo 115 str.: 1) periodiškai atvykti į atitinkamą teritorinę policijos įstaigą, 2) nustatytu laiku pranešti apie savo buvimo vietą, 3) patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti užsieniečių (taikoma tik nelydimiems nepilnamečiams), 4) patikėti prižiūrėti užsieniečių LR piliečiui arba LR teisėtai gyvenančiam užsieniečiui, kuomet yra giminystės ryšių ir jei asmuo įsipareigoja rūpintis ir išlaikyti užsieniečių, 5) apgyvendinti Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų (taikoma tik prieglobsčio prašytojams).

1 skyrius. Trečiųjų šalių piliečių, kurie gali būti sulaikyti, kategorijos, sąlygos ir sulaikymo priežastys

Klausimas (toliau – K) 1. Prašome užpildyti toliau pateiktą lentelę pagal trečiųjų šalių piliečių, kurie gali būti sulaikyti Lietuvoje, kategorijas. Į lentelę nėra įtraukti vaikai ir kitos pažeidžiamos grupės – ši kategorija kompleksinė, todėl nagrinėjama atskirai (K 2) lentelės apačioje.

Užsieniečio sulaikymo pagrindai numatyti įstatymo 113 str. Sulaikymo pagrindų sąrašas yra baigtinis.

113 straipsnis. Užsieniečio sulaikymo pagrindai

1. Užsienietis, kuris nėra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, jo šeimos narys arba kitas asmuo, kuris pagal Europos Sąjungos teisės aktus naudojasi laisvo asmenų judėjimo teise, gali būti sulaikytas šiais pagrindais:
 - 1) kad užsienietis negalėtų be leidimo atvykti į Lietuvos Respubliką;
 - 2) kai užsienietis neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai joje yra;
 - 3) kai siekiama užsienietį, kuris neįleidžiamas į Lietuvos Respubliką, grąžinti į valstybę, iš kurios jis atvyko;
 - 4) kai įtariama, kad užsienietis naudojasi suklastotais dokumentais;
 - 5) kai priimamas sprendimas užsienietį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos arba iš kitos valstybės, kuriai taikoma 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo;
 - 6) kai siekiama užkirsti kelią pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms plisti;
 - 7) kai užsieniečio buvimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui, viešajai tvarkai arba žmonių sveikatai.
2. Kai sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos arba prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, užsienietis gali būti sulaikytas tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ar vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.).
3.
4. Prieglobsčio prašytojas šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu pagrindu gali būti sulaikytas tik siekiant nustatyti ir (arba) patikrinti jo tapatybę (pilietybę) ir (arba) išsiaiškinti motyvus, kuriais grindžiamas jo prašymas suteikti prieglobstį, taip pat kai jo prašymas suteikti prieglobstį grindžiamas su persekiojimo pavojumi kilmės šalyje akivaizdžiai nesusijusiais motyvais ar paremtas apgaule arba kai prieglobsčio prašytojui nesuteiktas laikinas teritorinis prieglobstis ir yra pagrindas manyti, kad jis gali pasislėpti siekdamas išvengti grąžinimo į užsienio valstybę ar išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos.

Būtina pažymėti, kad įstatymo 113 str. 2 d. įsigaliojo nuo 2012 m. vasario 1 d., o siekiant sumažinti pitnaudžiavimų prieglobsčio procedūra užsieniečių skaičių priimtas įstatymo 113 str. papildymas 4 d., kuris įsigaliojo nuo 2013 m. spalio 24 d.

Trečiųjų šalių piliečių kategorijos	Ar gali šių kategorijų trečiųjų šalių piliečiai būti sulaikyti? (Taip / Ne)	Jeigu „taip“, ar sulaikymo galimybė numatyta teisės aktuose? (Taip / Ne)	Jeigu Lietuvoje egzistuoja galimybė sulaikyti trečiųjų šalių piliečius, tačiau ji neįtvirtinta nacionaliniuose teisės aktuose, paaiškinkite, ar ją numato kiti dokumentai arba politikos gairės	Prašome išvardyti kiekvienos kategorijos užsieniečių, kurie gali būti sulaikyti Lietuvoje, sulaikymo pagrindus. Ar Lietuvoje nustatytas baigtinis pagrindų sąrašas?
Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami įprastine tvarka	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d., 2 d., 4 d.
Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami skubos tvarka	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d., 2 d., 4 d.
Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami pagal Dublino reglamentą	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d., 2 d., 4 d.
Tarptautinės apsaugos prašytojai, kuriems atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą	Taip	Įstatymo 113 str..	-	Įstatymo 113 str. 1 d., 2 d., 4 d.
Užsieniečiai, kurie kreipėsi dėl šeimos susijungimo, tačiau jų prašymas buvo atmestas	Priklausomai nuo teisinio statuso gali būti sulaikyti, jeigu jų buvimas šalyje yra neteisėtas ir jeigu trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d. ir 2 d.
Užsieniečiai, kurie kreipėsi dėl leidimo gyventi kitais negu šeimos susijungimo pagrindais,	Priklausomai nuo teisinio statuso gali būti sulaikyti, jeigu jų buvimas šalyje yra	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d. ir 2 d.

tačiau jų prašymas buvo atmestas (nurodykite detaliau)	neteisėtas ir jeigu trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.			
Asmenys, sulaikyti pasienyje, kad negalėtų neteisėtai patekti į valstybę	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d. 3 p.
Asmenys, nustatyti neteisėtai esantys Lietuvos teritorijoje, kurie nesikreipė dėl tarptautinės apsaugos ir kurių atžvilgiu (dar) nepriimtas sprendimas grąžinti	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d. 2 p.
Asmenys, kurių atžvilgiu priimtas sprendimas grąžinti	Taip	Įstatymo 113 str.	-	Įstatymo 113 str. 1 d. 5 p., 2 d.
Kitų kategorijų trečiųjų šalių piliečiai	-	-	-	-

K2. Ar įmanoma, pagal Lietuvos teisinę sistemą, sulaikyti asmenis, priklausančius pažeidžiamoms grupėms, įskaitant nepilnamečius, šeimas su vaikais, nėščiąsias ir turinčiuosius specialiųjų poreikių? Nurodykite, ar priklausantys šioms pažeidžiamoms grupėms asmenys negali būti sulaikyti jokiais atvejais ar, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, gali būti sulaikyti. Jei „taip“, kokiomis sąlygomis šie pažeidžiami asmenys gali būti sulaikyti? Prašome akcentuoti, ar vaikas gali būti sulaikytas, kai (a) yra kartu su tėvais ir (b) nelydimas.

Įstatymo 2 str. 18(1) d. pateikta pažeidžiamo asmens sąvoka: „pažeidžiamas asmuo – nepilnametis, neįgalusis, vyresnis negu 75 metų amžiaus asmuo, nėščia moteris, vieniši tėvas ar motina, auginantys nepilnamečių vaikų, arba asmuo, kuris buvo kankintas, išprievartautas ar patyrė kitokį sunkų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą“.

Pagal įstatymo 114 str. 3 d., pažeidžiami asmenys ir šeimos, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių, gali būti sulaikyti tik ypatingu atveju, atsižvelgiant į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus.

K3. Prašome pateikti daugiau informacijos apie galiojančias teisės normas dėl asmenų, kurie negali būti išsiųsti iš Lietuvos, paleidimo iš sulaikymo įstaigos.⁵

Pagal įstatymo 114 str. 4 d., užsienietis negali būti sulaikomas ilgiau kaip 6 mėnesiams, išskyrus atvejus, kai jis nebendradarbiauja siekiant jį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos (atsisako pateikti apie save duomenis, teikia klaidinančią informaciją ir pan.) arba negaunami reikiami dokumentai tokio užsieniečio išsiuntimui iš valstybės teritorijos įvykdyti. Šiais atvejais sulaikymo terminas gali būti pratęstas papildomam, ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui.

Pagal įstatymo 118 str. 1 d., išnykus užsieniečio sulaikymo pagrindams, užsienietis turi teisę, o institucija, kurios žinioje yra sulaikytas užsienietis, nedelsdama privalo kreiptis į teismą su prašymu pakartotinai svarstyti sprendimą sulaikyti užsienietį. Šią nuostatą siūloma papildyti⁶, nustatant pareigą institucijai, kurios žinioje yra sulaikytas užsienietis, kreiptis į teismą ir tuo atveju, jeigu dėl teisinių ar kitų objektyvių priežasčių nebėra pagrįstos tikimybės užsienietį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos.

Vadovaujantis įstatymo 119 str. 2 d., jeigu pasibaigė užsieniečio sulaikymo terminas, užsienietis turi būti paleistas iš sulaikymo vietos nedelsiant.

Jeigu užsieniečio negalima išsiųsti iš Lietuvos Respublikos (užsienietį atsisako priimti užsienio valstybė, į kurią jis gali būti išsiųstas; užsieniečiui reikia suteikti būtinąją medicinos pagalbą, kurios suteikimo reikalingumą patvirtina sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsultacinė komisija; jo negalima išsiųsti dėl objektyvių aplinkybių (užsienietis neturi galiojančio kelionės dokumento, nėra galimybės gauti kelionės bilietų ir kita⁷), jam išduodamas leidimas laikinai gyventi, kaip numatyta įstatymo 40 str. 1 d. 8 p., iki tol, kol išnyksta priežastys, dėl kurių užsienietis negali būti išsiųstas. 2013 m. šiuo pagrindu buvo išduoti 8 leidimai laikinai gyventi.

Įstatymo 129 str. taip pat numato, kad nelydimas nepilnametis užsienietis, kuris yra neteisėtai Lietuvos Respublikos teritorijoje ar neteisėtai joje gyvena, gražinamas tik tuo atveju, jeigu užsienio valstybėje, į kurią yra gražinamas, jis bus tinkamai prižiūrimas, atsižvelgiant į jo poreikius, amžių ir savarankiškumo lygį. Jeigu nelydimo nepilnamečio užsieniečio negalima gražinti į kilmės ar kitą valstybę, jam turi būti suteikta teisė gyventi Lietuvos Respublikoje.

Įstatymo 130 str. numato kitus neišsiuntimo ar negražinimo atvejus: i) jeigu užsieniečio gyvybei ar laisvei gresia pavojus arba jis gali būti persekiojamas dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų, arba į valstybę, iš kurios jis gali būti vėliau nusiųstas į tokią valstybę; ii) jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad joje užsienietis bus kankinamas, su juo bus žiauriai, nežmoniška elgiamasi arba žeminamas jo orumas ar jis bus tokio būdu baudžiamas; iii) jam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka yra suteiktas apsisprendimo laikotarpis, per kurį jis, kaip esanti ar buvusi su prekyba žmonėmis susijusių nusikaltimų auka, turi priimti sprendimą, ar bendradarbiauti su ikiteisminio tyrimo įstaiga ar su teismu.

⁵ Pagal Gražinimo direktyvos 15 (4) straipsnį, paaiškėjus, kad dėl teisinių ar kitokių priežasčių nebėra pagrįstos tikimybės išsiųsti, sulaikymas tampa nebepateisinamas ir atitinkamas asmuo turi būti nedelsiant paleidžiamas.

⁶ Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas šiuo metu svarstomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir bus pateiktas Seimui.

⁷ Įstatymo 128 str. 2d. 2 p, 3 p., 4 p.

2 skyrius. Vertinimo procedūros ir kriterijai, pagal kuriuos trečiųjų šalių piliečiai gali būti sulaikomi

K1. Prašome nurodyti, ar taikomas individualus vertinimas (pvz. interviu), norint nustatyti sulaikymo pagrįstumą kuriai nors iš trečiųjų šalių piliečių kategorijų, nurodytų 2 skyriuje (K 1 lentelė), atveju. Taip / Ne

Jeigu „taip“, prašome išvardyti trečiųjų šalių piliečių kategorijas, kurioms taikomas individualus vertinimas.

Jeigu individualus vertinimas netaikomas, prašome nurodyti, kuo grindžiamas sulaikymo pagrįstumas – ar automatiškai yra sulaikomi visi tam tikros kategorijos trečiosios šalies piliečiai?

Lietuvoje sulaikymo pagrįstumas grindžiamas įstatymo 113 straipsniu (žiūrėti 2 skyriaus 1 klausimą), kuriame išvardinti sulaikymo pagrindai. Sulaikymo pagrindų sąrašas yra baigtinis.

Pagal įstatymo 114 str. 1 d. užsienietį ne ilgiau kaip 48 valandoms turi teisę sulaikyti policijos ar kitos teisėsaugos institucijos pareigūnas. Individualus vertinimo metodikos nėra, tačiau sulaikant asmenį, pareigūnas paima iš užsieniečio paaiškinimą, surašo sulaikymo protokolą ir vertina visas reikšmingas aplinkybes: asmens tapatybės patvirtinančio dokumento, lėšų pragyvenimui, gyvenamosios vietos, socialinių ar giminytės lėšų LR turėjimą.

Ilgiau kaip 48 valandoms užsienietis gali būti sulaikomas tik teismo sprendimu. Priimdamas sprendimą, teismas kiekvieną atvejį vertina individualiai ir priima sprendimą atsižvelgdamas į konkrečią situaciją.

K2. Jeigu taikomas individualus vertinimas ir egzistuoja specifinių kriterijų, padedančių kompetentingoms institucijoms nuspręsti sulaikymo pagrįstumą, prašome nurodyti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis, atliekamas šis vertinimas (pvz., teisės aktai, dokumentai ar rekomendacijos).

Sulaikymą reglamentuoja įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, taip pat yra suformuota sulaikymo pagal šį įstatymą teismų praktika.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs⁸, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 20 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas asmens sulaikymo teisėtumo principas reiškia, jog asmeniui neturi būti atimta laisvė kitaip, kaip tokiais pagrindais ir pagal tokias procedūras, kokios nustatytos įstatyme. Asmens laisvė – viena pagrindinių prigimtinių asmens teisių ir jos apribojimas galimas tik tuomet, kai tai yra būtina ir neišvengiama, griežtai laikantis įstatymo reikalavimų. Tai reiškia, jog asmens sulaikymas yra ultima ratio priemonė ir gali būti taikomas tik tais atvejais, kai įstatymų nustatyti tikslai negali būti pasiekti kitais būdais.

Vyriausiasis administracinis teismas konstatavo⁹, kad užsieniečių sulaikymo pagrindai yra neatsiejami nuo sulaikymo tikslų, t.y. užsieniečio judėjimo laisvė Lietuvoje gali būti apribota tik jeigu tai būtina valstybės saugumui, viešajai tvarkai užtikrinti, žmonių sveikatai ar dorovei apsaugoti, nusikalstamumui sustabdyti arba kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

K3. Jeigu individualus vertinimas yra taikomas, nurodykite, ar trečiosios šalies pilietis, prieš atliekant šią vertinimo procedūrą, informuojamas apie interviu pasekmes?

Dėl užsieniečio sulaikymo ilgiau nei 48 val. sprendžia teismas, kuris vertina visas faktines aplinkybes. Užsieniečio dalyvavimas teismo posėdyje, kai nagrinėjamas teikimas sulaikyti užsienietį arba skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę, yra būtinas. Teikimo sulaikyti užsienietį arba skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę nagrinėjimo teisme metu jis turi teisę į Lietuvos valstybės garantuojamą teisinę pagalbą.

K4. Jeigu individualus vertinimas yra taikomas, nurodykite, ar ši procedūra apima ir asmens pažeidžiamumo vertinimą. (Taip / Ne) Jeigu „taip“, aprašykite pažeidžiamumo vertinimo tvarką.

⁸ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. vasario 5 d. nutarimas.

⁹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. gruodžio 14 d. sprendimas byloje Nr. N-17-2752/2006

Remiantis įstatymo 114 str. 3 d. pažeidžiami asmenys ir šeimos, kuriose yra nepilnamečių užsieniečių, gali būti sulaikyti tik ypatingu atveju, atsižvelgiant į geriausius vaiko ir pažeidžiamų asmenų interesus. Pareigūnas, sulaikęs užsienietį, atlikdamas procesinius veiksmus betarpiškai su jo bendrauja ir nustato, ar jis yra pažeidžiamas asmuo.

K5. Prašome pateikti išsamesnės informacijos apie kriterijus / sąlygas, pagal kuriuos sprendžiama, ar asmens sulaikymas yra pagrįstas. Prašome atsakyti į šį klausimą, išvardijant kriterijus / sąlygas, pagal kuriuos nustatomos aplinkybės, kai dėl tam tikrų, toliau nurodytų priežasčių, leidžiamų pagal ES teisę, asmuo gali būti sulaikytas. Tačiau jeigu šios sulaikymo priežastys nėra taikomos Lietuvoje, prašome nurodyti kitus kriterijus / sąlygas, pagal kuriuos asmuo gali būti sulaikomas.

Įstatymo 113 str. 1 d. yra pateikiamas baigtinis sulaikymo pagrindų sąrašas. Dažniausiai užsieniečiai sulaikomi taikant 113 str. 1 d. 2 p. „kai užsienietis neteisėtai atvyko į Lietuvos Respubliką ar neteisėtai joje yra“ ir šio straipsnio 2 dalį¹⁰ arba 113 str. 4 d.¹¹ (ši įstatymo dalis taikoma tik prieglobsčio prašytojams). Reikia pažymėti, kad iki 2012 m. vasario 1 d., prieglobsčio prašytojams, neteisėtai atvykusiems į šalį ir pateikusiems prieglobsčio prašymą, nebuvo taikomas sulaikymas, nes nebuvo teisinio pagrindo. Tuomet Migracijos departamento sprendimu prieglobsčio prašytojai būdavo apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo apribojimo.

Užsieniečių registracijos centro duomenimis, 2010 – 2012 m. apie 70 procentų prieglobsčio prašytojų išvykdavo iš centro ir vėliau negrįždavo. Iš to darytina išvada, kad prieglobsčio prašytojai piktnaudžiaudavo prieglobsčio procedūra. 2012 m. vasario 1 d. įsigaliojus įstatymo 113 straipsnio papildymui 2 dalimi, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas¹² suformavo praktiką, jog remiantis šia įstatymo nuostata prieglobsčio prašytojai gali būti sulaikomi. Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikoje klausimas dėl prieglobsčio suteikimo ar nesuteikimo užsieniečiui ir jo neišsiuntimo arba išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos yra sprendžiamas vienos administracinės procedūros metu (tai atitinka Direktyvos 2008/115/EB 6 straipsnio 6 dalies nuostata, leidžiančią valstybėms narėms vienu administraciniu aktu ar teismo sprendimu ar aktu priimti sprendimą užbaigti teisėtą užsieniečio buvimą kartu su sprendimu grąžinti ir (arba) sprendimu dėl išsiuntimo ir (arba) sprendimu uždrausti atvykti). Iš to seka, kad Įstatymo 113 straipsnio 2 dalis¹³ gali būti taikoma bet kurioje šios procedūros stadijoje, jei yra tam reikalingos prielaidos – užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas išsiuntimo ir panašiai. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš Įstatymo 113 straipsnio 2 dalies formuluotės matyti, kad šios Įstatymo nuostatos taikymo sritis yra platesnė nei vien tik neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimas. Ši norma taikoma visiems užsieniečiams.

2013 m. spalio 24 d. taip pat įsigaliojo įstatymo pakeitimai, kuriais, inter alia, buvo papildytas 113 straipsnis 4 dalimi ir nustatyta, kad „prieglobsčio prašytojas dėl neteisėto atvykimo į Lietuvos Respubliką ar neteisėto buvimo joje gali būti sulaikytas tik siekiant nustatyti ir (arba) patikrinti jo tapatybę (pilietybę) ir (arba) išsiaiškinti motyvus, kuriais grindžiamas jo prašymas suteikti prieglobstį, taip pat kai jo prašymas suteikti prieglobstį grindžiamas su persekiojimo pavojumi kilmės šalyje akivaizdžiai nesusijusiais motyvais ar paremtas apgaule arba kai prieglobsčio prašytojui nesuteiktas laikinas teritorinis prieglobstis ir yra pagrindas manyti, kad jis gali pasislėpti siekdamas išvengti grąžinimo į užsienio valstybę ar išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos.“

a) 1 priežastis: jeigu asmuo gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.

¹⁰ Kai sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos arba prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, užsienietis gali būti sulaikytas tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ar vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.).

¹¹ Prieglobsčio prašytojas dėl neteisėto atvykimo į Lietuvos Respubliką ar neteisėto buvimo gali būti sulaikytas tik siekiant nustatyti ir (arba) patikrinti jo tapatybę (pilietybę) ir (arba) išsiaiškinti motyvus, kuriais grindžiamas jo prašymas suteikti prieglobstį, taip pat kai jo prašymas suteikti prieglobstį grindžiamas su persekiojimo pavojumi kilmės šalyje akivaizdžiai nesusijusiais motyvais ar paremtas apgaule arba kai prieglobsčio prašytojui nesuteiktas laikinas teritorinis prieglobstis ir yra pagrindas manyti, kad jis gali pasislėpti siekdamas išvengti grąžinimo į užsienio valstybę ar išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos.

¹² Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 31 d. sprendimas byloje Nr. N-575-1297-12.

¹³ 113 straipsnio 2 dalis: Kai sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo į užsienio valstybę, išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, įpareigojimo užsieniečiui išvykti iš Lietuvos Respublikos arba prieglobsčio prašytojo perdavimo kitai Europos Sąjungos valstybei narei, atsakingai už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą, užsienietis gali būti sulaikytas tik tuo atveju, jeigu sulaikymas būtinas atitinkamam sprendimui priimti ar vykdyti (jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, gali pasislėpti vengdamas grąžinimo, išsiuntimo ar perdavimo ir pan.).

Pagal įstatymo 113 straipsnio 2 dalį (kuomet sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo, išsiuntimo, įpareigojimo išvykti arba prieglobsčio prašytojo perdavimo pagal Dublino reglamentą) ir 4 dalį (siekiama nustatyti ir (arba) patikrinti užsieniečio tapatybę (pilietybę) ir (arba) išsiaiškinti motyvus, kuriais grindžiamas jo prašymas suteikti prieglobstį, taip pat kai jo prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas) užsienietis gali būti sulaikomas, jeigu yra pasislėpimo pavojus.

Šiuo metu Lietuvos teisės aktuose nėra apibrėžtų pasislėpimo pavojaus kriterijų, tačiau teismai priidami sprendimą sulaikyti užsienietį atsižvelgia į visas aplinkybes ir kompleksiskai vertina visus kriterijus (ar užsienietis gali trukdyti priimti ar vykdyti sprendimą, pasislėpti vengdamas išsiuntimo ar yra pagrindo manyti, kad piktnaudžiauja prieglobsčio suteikimo sistema). Teismai kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgia į visas faktines aplinkybes: ar nustatyta asmens tapatybė, ar užsienietis teikia pagalbą institucijoms nustatant jo teisinę padėtį, ar savavališkai nepasisalino iš Lietuvos nesulaukęs galutinio sprendimo, ar užsieniečio paaiškinimai neprieštarauja vienas kitam, ar nebuvo grąžintas iš kitos šalies narės pagal Dublino II reglamentą, ar jo buvimas nekelia grėsmės saugumui ir viešajai tvarkai ir kt.

Taip pat šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės svarstomame įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimo projekte Nr. 14-580(3)¹⁴ siūloma įstatyme įtvirtinti baigtinį sąrašą aplinkybių, kurios turi būti įvertinamos sprendžiant, ar užsienietis gali pasislėpti:

- 1) užsienietis neturi asmens tapatybę patvirtinančio dokumento ir nebendradarbiauja, siekiant nustatyti jo asmens tapatybę ir (ar) pilietybę (atsisako pateikti apie save duomenis, teikia klaidinančią informaciją ir pan.);
- 2) neturi gyvenamosios vietos Lietuvoje arba nurodytu gyvenamosios vietos adresu nebūna (negyvena);
- 3) neturi šeiminių ryšių su asmenimis, gyvenančiais Lietuvoje, ar socialinių, ekonominių ar kitų ryšių su Lietuva;
- 4) neturi lėšų pragyventi Lietuvoje;
- 5) per nustatytą terminą neįvykdė įpareigojimo išvykti iš Lietuvos Respublikos arba savanoriškai neišvyko iš Lietuvos Respublikos per sprendime grąžinti jį į užsienio valstybę nustatytą terminą;
- 6) nevykdo teismo sprendimu paskirtos alternatyvios sulaikymui priemonės;
- 7) užsienietis, apgyvendintas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų, pažeidė laikino išvykimo iš Užsieniečių registracijos centro tvarką;
- 8) siekdamas išvengti baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, pateikė prašymą suteikti prieglobstį jo atžvilgiu pradėto ikiteisminio tyrimo laikotarpiu;
- 9) užsieniečio buvimas Lietuvoje gali kelti grėsmę viešajai tvarkai.

b) 2 priežastis: jeigu asmuo vengia ar trukdo vykdyti grąžinimo ar išsiuntimo sprendimą

Pagal įstatymo 113 straipsnio 2 dalį (kuomet sprendžiama dėl užsieniečio grąžinimo, išsiuntimo, įpareigojimo išvykti arba prieglobsčio prašytojo perdavimo pagal Dublino reglamentą), užsienietis gali būti sulaikomas, jeigu užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą.

Kaip buvo minėta, teismai priidami sprendimą sulaikyti užsienietį atsižvelgia į visas individualias aplinkybes ir kompleksiskai jas vertina (ar užsienietis trukdo priimti ar vykdyti sprendimą, atsisako pateikti apie save duomenis, teikia klaidingą informaciją ar kitaip nebendradarbiauja, siekiant nusatyti jo asmens tapatybę, klaidina).

c) 3 priežastis: dėl nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimo

Pagal įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 7 punktą, užsienietis gali būti sulaikomas, kai užsieniečio buvimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai. Šiuo atveju vertinama teisės saugos institucijų pateikta informacija apie asmenį.

d) 4 priežastis: prašome nurodyti kitą priežastį (-is) ir atitinkamus kriterijus / sąlygas, jeigu jos taikomos Lietuvoje

Pagal įstatymo 113 str. 1 d. nustatytus pagrindus, užsienietis gali būti sulaikytas, i) kad negalėtų be leidimo atvykti į Lietuvą; ii) kai siekiama užsienietį, kuris neįleidžiamas į Lietuvą, grąžinti į valstybę, iš kurios jis atvyko; iii) kai įtariama, kad užsienietis naudoja suklastotais dokumentais; iv) kai priimamas sprendimas užsienietį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos arba iš kitos valstybės, kuriai taikoma 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos direktyva 2001/40/EB dėl abipusio sprendimų

¹⁴ Šio įstatymo projekto svarstymas įtrauktas į Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. pavasario sesijos darbų programą.

dėl trečiųjų šalių piliečių išsiuntimo pripažinimo; v) kai siekiama užkirsti kelią pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms plisti.

K6. Ar Lietuvoje yra galimybė sistemingai taikyti alternatyvias sulaikymui priemones, kai sprendžiama, ar sulaikyti asmenį?

Lietuvos Respublikos Konstitucinis teismas yra išaiškinęs, kad asmens sulaikymas yra ultima ratio priemonė ir gali būti taikomas tik tais atvejais, kai įstatymų nustatyti tikslai negali būti pasiekti kitais būdais. Kitaip tariant, tai reiškia, jog esant galimybei taikyti alternatyvias sulaikymui priemones, tokių priemonių taikymas yra būtinas asmens teisėms užtikrinti.¹⁵

Įstatymo 115 str. numato alternatyvias sulaikymui priemones. Jas gali skirti tik teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvoje bei kitas aplinkybes. Kaip rodo teismų praktika, teismai, priimdami sprendimą dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo taip pat atsižvelgia į šiuos kriterijus: ar užsienietis turi legalų pragyvenimo šaltinį, ar yra asmenų, kuriems užsienietį galima būtų perduoti ir patikėti prižiūrėti bei išlaikyti, ar jis turi socialinių ryšių, ar turi gyvenamąją vietą Lietuvoje. Išnagrinėjus teismų bylas, galima daryti išvadą, jog užsieniečiai dažnai netenkina minėtų sąlygų, todėl alternatyvi sulaikymui priemonė nėra paskiriama.

Būtina pažymėti, kad pagal įstatymo 115 straipsnio 2 dalies 3 punktą, nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams visuomet skiriama alternatyvi sulaikymui priemonė - apgyvendinimas socialinėje įstaigoje. Prieglobsčio prašytojams gali būti skiriama alternatyvi sulaikymui priemonė - apgyvendinimas Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimo.

K7. Prašome nurodyti, kurios institucijos Lietuvoje yra atsakingos už (i) individualaus vertinimo procedūras (jei jos atliekamos) ir (ii) už sprendimus dėl trečiosios šalies piliečio sulaikymo.

Sulaikyti užsienietį iki 48 val. turi teisę policija ar kita teisėsaugos institucija, virš 48 val. – tik teismas.

K8. Prašome nurodyti, ar teismai dalyvauja priimant sprendimą dėl trečiosios šalies piliečio sulaikymo, ir jeigu „taip“, tai kuriame sprendimų priėmimo proceso etape (-uose) ir kokia apimtimi? (pvz., ar teisminės institucijos priima galutinį sprendimą, ar pateikia tik rekomendaciją, ar išitraukia tik tada, jeigu trečiosios šalies pilietis apskundžia sprendimą dėl sulaikymo?)

Lietuvoje sprendimą sulaikyti užsienietį ilgiau kaip 48 valandoms kiekvienu konkrečiu atveju priima teismas, įvertinęs visas faktines aplinkybes.

Pagal įstatymo 117 str. užsienietis apylinkės teismo sprendimą sulaikyti jį arba pratęsti jo sulaikymo terminą, arba taikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę turi teisę apskusti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo. Skundas gali būti pateikiamas per Užsieniečių registracijos centrą. Užsieniečių registracijos centras užsieniečio skundą perduoda Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka išnagrinėja užsieniečio skundą ir priima sprendimą ne vėliau kaip per 10 dienų nuo skundo priėmimo dienos.

K9. Prašome nurodyti problemas, susijusias su esamų vertinimo procedūrų taikymu Lietuvoje.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra įtvirtintų kriterijų, kuriais remiantis būtų vertinama, ar yra pavojus, kad užsienietis gali pasislėpti. Tokius kriterijus tikslinga įtvirtinti įstatyme¹⁶, kad pasislėpimo pavojaus vertinimas būtų aiškesnis ir pagrįstas teisės normomis.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. vasario 5 d. nutarimas

¹⁶ Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siūloma įstatyme įtvirtinti aplinkybes, kurios būtų vertinamos sprendžiant, ar yra pagrindas manyti, kad užsienietis gali pasislėpti.

K10. Prašome nurodyti gerosios patirties pavyzdžių, susijusių su vertinimo procedūrų taikymu Lietuvoje (pvz., remiantis esamais tyrimais / kitais šaltiniais ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

Individualų vertinimą, sprendamas dėl užsieniečio sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo įstatyme nustatytais pagrindais ir sąlygomis, atlieka teismas. Teismų veikla Lietuvoje remiasi individualiu aplinkybių visumos vertinimu ir sprendimais kiekvieno asmens atveju.

3 skyrius. Sulaikymo įstaigų rūšys ir sulaikymo sąlygos

K1. Ar Lietuvoje yra specializuotų imigrantų sulaikymo įstaigų, kurios nebūtų kalėjimai? (Taip / Ne) Jeigu „taip“, prašome nurodyti, kiek jų yra ir kaip jos pasiskirsčiusios Lietuvos teritorijoje.

Taip. Užsieniečių registracijos centras (uždaras korpusas) yra specializuotas ir vienintelis centras Lietuvoje, skirtas apgyvendinti sulaikytus neteisėtai esančius ar neteisėtai atvykusius į Lietuvą užsieniečius. Taip pat Užsieniečių registracijos centre (atvirame korpuse) apgyvendinami prieglobsčio prašytojai jų prašymų dėl prieglobsčio nagrinėjimo metu, netaikant jiems judėjimo laisvės apribojimo. Nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre.

K2. Ar yra specializuotų skirtingų tipų sulaikymo įstaigų trečiųjų šalių piliečiams tam tikromis aplinkybėmis (pvz., asmenims, kuriems taikoma grąžinimo procedūra, tarptautinės apsaugos prašytojams, asmenims, kurių saugumui kyla grėsmė, kt.)? (Taip / Ne) Jeigu „taip“, prašome pateikti trumpai aprašyti.

Skirtingų tipų sulaikymo įstaigų Lietuvoje nėra, tačiau Užsieniečių registracijos centre yra du korpusai. Vienas skirtas sulaikytiems užsieniečiams, kitame apgyvendinami prieglobsčio prašytojai.

K3. Kurios valdžios institucijos atsakingos už kasdienę specializuotų imigrantų sulaikymo įstaigų veiklą Lietuvoje?

Užsieniečių registracijos centro savininkė yra valstybė. Centro savininko teises ir pareigas įgyvendina Valstybės sienos apsaugos tarnyba, kuri koordinuoja ir kontroliuoja centro veiklą. Užsieniečių registracijos centre yra du korpusai. Vienas skirtas sulaikytiems užsieniečiams, kitame apgyvendinami prieglobsčio prašytojai.

K4. Apibūdinkite kokias nors priemones, kurių Lietuva ėmėsi tais atvejais, kai trečiųjų šalių piliečių buvo daugiau negu laisvų vietų specializuotose sulaikymo įstaigose.

Per pastarąjį dešimtmetį tokių atvejų nebuvo.

K5. Ar trečiųjų šalių piliečiai Lietuvoje yra uždaromi į kalėjimą? (Taip / Ne) Jeigu „taip“, tai kokiomis aplinkybėmis?

Tik už nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse.

K6. Jeigu trečiosios šalies piliečiai Lietuvoje yra uždaromi į kalėjimą, ar jie laikomi atskirai nuo kitų kalinių? Jeigu „taip“, prašome pateikti informacijos apie priemones, kuriomis taikomos, siekiant atskirti trečiųjų šalių piliečius nuo kitų kalinių.

Netaikoma.

K7. Prašome pateikti šią informaciją apie trečiųjų valstybių piliečių, kurie buvo apgyvendinti sulaikymo įstaigose Lietuvoje, sąlygas: (nurodykite, jeigu minėtos įstaigos yra kalėjimai ar specializuoti imigrantų sulaikymo centrai).

Neteisėtai atvykę į Lietuvos Respubliką, ar neteisėtai esantys Lietuvos Respublikoje užsieniečiai teismo sprendimu sulaikomi Užsieniečių registracijos centre.

Sulaikymo sąlygos	Statistika ir / ar komentarai	
	Specializuoti imigrantų sulaikymo centrai	Įkalinimo įstaigos
Prašome pateikti duomenis apie vidutinį vienam sulaikytajam tenkantį plotą (kvadratiniais	Vidutinis vienam sulaikytajam tenkantis plotas yra ne mažesnis kaip 5 m vienam asmeniui (pagal Lietuvos higienos normą HN 61:2005	-

metrais)	„Užsieniečių registracijos centras. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtintos LR sveikatos apsaugos ministro 2005 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-836)	
Prašome pateikti duomenis apie vidutinį sulaikytųjų skaičių viename sulaikymo įstaigos kambaryje	Priklausomai nuo patalpos dydžio, nepažeidžiant Lietuvos higienos normos HN 61:2005.	-
Ar šeimos apgyvendinamos atskirai?	Taip	-
Ar vaikai gali būti apgyvendinti atskirai nuo tėvų? (pvz., vaiko priežiūros įstaigoje). Kokiomis aplinkybėmis taip gali atsitikti?	Negali. Visada atsižvelgiama į geriausias vaiko interesus.	-
Ar vienišos moterys atskiriamos nuo vienišų vyrų?	Taip, apgyvendinamos atskirose patalpose.	-
Ar nelydimi nepilnamečiai atskiriami nuo suaugusiųjų?	Taip, nelydimi nepilnamečiai apgyvendinami Pabėgėlių priėmimo centre Rukloje.	-
Ar sulaikytiesiems leidžiama išeiti į lauką? Jeigu „taip“, tai kaip dažnai?	Taip URC sulaikytiems užsieniečiams sudarytos galimybės du kartus per dieną būti gryname ore.	-
Ar sulaikytiesiems leidžiama pasikviesti lankytojų? Jeigu „taip“, kokie svečiai įleidžiami (pvz., šeimos nariai, teisiniai atstovai, kt.) ir kaip dažnai?	Taip, Užsieniečių registracijos centro viršininko leidimu, užsieniečiai turi teisę pasimatyti centro teritorijoje su juos aplankančiais asmenimis (šeimos nariais, advokatais, vertėjais, nevyriausybinių organizacijų atstovais, įvairių religinių konfesijų atstovais).	-
Ar sulaikytiesiems leidžiamas kontaktas su išoriniu pasauliu telefonu, paštu, elektroniniu paštu, internetu? Jei „taip“, kaip tikrinama gaunama ir siunčiama informacija?	Taip. Sulaikytieji užsieniečiai gali naudotis telefonu, kuris yra sulaikytųjų asmenų bendrabutyje, taip pat gali gauti ir siusti korespondenciją paštu (įteikiama asmeniškai). Mobiliaisiais telefonais užsieniečiai negali naudotis.	-
Ar taikomos mokymo programos (pvz., mokyklos kursas nepilnamečiams ir kalbos kursai suaugusiesiems)?	Nepilnamečiai užsieniečiai LR švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka turi teisę lankyti mokyklas, tarptautinių ar visuomeninių organizacijų kvietimu dalyvauti už centro teritorijos ribų LR organizuojamuose renginiuose.	-
Ar sulaikytieji turi galimybę užsiimti laisvalaikio veikla? Jeigu „taip“, kokia laisvalaikio veikla galima sulaikymo įstaigoje? Ir jeigu „taip“, tai kaip dažnai?	Socialinė U. Užsieniečių registracijos centre organizuojami švenčių ir tematiniai vakarai, viktorinos, stalo žaidimai, kultūrinio pažinimo užsiėmimai etninėms grupėms, kasdienių socialinių įgūdžių ugdymo užsiėmimai. Užsieniečiai turi galimybę žiūrėti televizorių, susipažinti su spauda, skaityti knygas. Yra patalpa, kurioje yra du sporto įrenginiai, ten užsieniečiai gali atlikti fizinio lavinimo pratimus. Yra muzikos, dailės, fizinio lavinimo dėstytojai.	-
Ar sulaikytieji gali palikti įstaigą ir jeigu „taip“, tai kokiomis sąlygomis? Ar asmenys įstaigoje gali judėti laisvai, ar tik tam tikrose jos dalyse / patalpose?	Palikti įstaigos negali. Gali laisvai judėti tik tam tikros patalpos dalyje.	-
Ar sulaikytieji turi teisę gauti teisinę pagalbą / patarimus? Jeigu „taip“, ar ji nemokama?	Sulaikymo metu turi teisę gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Turi teisę savo lėšomis pasisamdyti advokatą.	-
Ar sulaikytieji turi teisę gauti kalbinę pagalbą (vertimo žodžiu ir raštu paslaugas)? Jeigu „taip“, ar ji nemokama?	Sulaikymo metu turi teisę naudotis nemokamomis vertėjo paslaugomis.	-
Ar įstaigų viduje prieinama sveikatos priežiūra? Ar teikiama	Užsieniečių registracijos centre yra teikiama medicininė pagalba. Šeimos gydytojo kabinete	-

<p>tik skubi pagalba, ar ir kitų rūšių sveikatos priežiūros paslaugos?</p>	<p>atliekama medicininė apžiūra. Šeimos gydytojo kabinetas teikia pirminės ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugas, jis priima dvi dienas per savaitę, o bendrosios praktikos slauga teikiama kasdien darbo dienomis. Esant neatidėliotinam būtinumui kviečiama Greitoji medicinos pagalba. Jei būtina kreiptis į kitus specialistus, šeimos gydytojas išrašo atitinkamą nukreipimą ir slaugytojos lydimas užsienietis pristatomas pas kitus specialistus.</p>	
<p>Ar yra specialių susitarimų dėl asmenų, priklausančių pažeidžiamoms grupėms? Aprašykite.</p>	<p>Psichologė įvertina Užsieniečių registracijos centre apgyvendintų asmenų psichoemocinę būseną, atlieka psichologinę diagnostiką, identifikuoja pažeidžiamus, galinčius priklausyti trauma/kankinimus patyrusių asmenų kategorijai, asmenis; teikia individualias psichologines konsultacijas, organizuoja grupinius psichologinius bei meno terapijos užsiėmimus - muzikos, dailės terapijos, žaidimų terapijos užsiėmimus vaikams.</p>	-
<p>Ar yra specialių susitarimų dėl asmenų, galimai keliančių grėsmę kitiems ir / ar sau pačiam? Aprašykite.</p>	<p>Psichologei identifikavus tokį asmenį, jis izoliuojamas nuo kitų asmenų ir siunčiamas į gydymo įstaigas.</p>	-

4 skyrius. Alternatyvių sulaikymui priemonių taikymas ir praktinis jų įgyvendinimas

K1. Pildydami toliau esančią lentelę, nurodykite, ar Lietuvoje trečiųjų šalių piliečiams taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, ir pateikite informacijos apie praktinį kiekvienos iš jų įgyvendinimą (paminėkite esamas priemones stebėti, kaip laikomasi sulaikymo alternatyvos, kaip ji įgyvendinama).

Alternatyvios sulaikymui priemonės	Taip / Ne (jeigu „taip“, trumpai apibūdinkite)
Reikalavimas reguliariai atvykti į atitinkamą įstaigą (pvz., į policiją ar imigracijos institucijas)	Taip. Užsienietis nustatytu laiku periodiškai turi atvykti į atitinkamą teritorinę policijos įstaigą;
Reikalavimas atiduoti pasą ar kelionės dokumentą	Ne
Reikalavimas dėl gyvenamosios vietos (pvz., gyventi tam tikru adresu)	Ne
Paleidimas už užstatą (su finansine garantija arba be jos) <i>Jeigu sulaikymo alternatyva „paleidimas už užstatą“ taikoma Lietuvoje, prašome pateikti informacijos apie tai, kaip nustatoma suma ir kas gali būti nurodomas kaip garantuotojas (pvz., šeimos narys, NVO ar bendruomenės grupė)</i>	Ne
Elektroninė stebėseną (pvz., sekimas)	Ne
Laiduotojo garantavimas <i>Jei ši sulaikymo alternatyva taikoma Lietuvoje, prašome pateikti informacijos apie tai, kas gali būti paskirtas laiduotoju (pvz., šeimos narys, NVO ar bendruomenės grupė)</i>	Taip. Patikėti prižiūrėti užsienietį Lietuvos Respublikos piliečiui arba Lietuvos Respublikoje teisėtai gyvenančiam užsieniečiui, turintiems giminystės ryšių su užsieniečiu, kurio sulaikymo klausimas sprendžiamas, jei šis asmuo įsipareigojo rūpintis juo ir jį išlaikyti;
Skiriamas prižiūrintis darbuotojas ar sudaromas priežiūros planas	Ne
Bendruomenės administruojama programa	Ne
Kita alternatyvi priemonė, taikoma Lietuvoje. Prašome nurodyti	1) užsienietis ryšio priemonėmis nustatytu laiku turi pranešti atitinkamai teritorinės policijos įstaigai apie savo buvimo vietą; 2) patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti nelydimą nepilnametį užsienietį; 3) apgyvendinti užsienietį Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimo (tik prieglobsčio prašytojams);

K2. Kiekvienai alternatyviai sulaikymo priemonei, taikomai Lietuvoje, prašome priskirti trečiųjų šalių piliečių kategorijas, kurioms ši priemonė gali būti taikoma, naudodamiesi toliau pateiktu sąrašu (pridėkite ir papildomų kategorijų, kurioms taikoma). Jeigu yra skirtumų praktiškai įgyvendinant kokią nors alternatyvią sulaikymui priemonę skirtingoms trečiosios šalies piliečių kategorijoms, juos nurodykite ir trumpai iliustruokite.

Užsieniečių teisinės padėties įstatymas 115 str. 2 d.

Alternatyvios sulaikymui priemonės yra:

- 1) užsienietis nustatytu laiku periodiškai turi atvykti į atitinkamą teritorinę policijos įstaigą;
- 2) užsienietis ryšio priemonėmis nustatytu laiku turi pranešti atitinkamai teritorinės policijos įstaigai apie savo buvimo vietą;
- 3) patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti nelydimą nepilnametį užsienietį;
- 4) patikėti prižiūrėti užsienietį Lietuvos Respublikos piliečiui arba Lietuvos Respublikoje teisėtai gyvenančiam užsieniečiui, turintiems giminystės ryšių su užsieniečiu, kurio sulaikymo klausimas sprendžiamas, jei šis asmuo įsipareigojo rūpintis juo ir jį išlaikyti;
- 5) apgyvendinti užsienietį Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų.

- Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami įprastine tvarka - 1, 2, 4, 5. Praktikoje dažniausiai taikoma 5 alternatyva.
- Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami skubos tvarka - 1, 2, 4, 5.
- Tarptautinės apsaugos prašytojai, kurių prašymai nagrinėjami pagal Dublino reglamentą- 1, 2, 4, 5.
- Tarptautinės apsaugos prašytojai, kuriems atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą - 1, 2, 4, 5.
- Užsieniečiai, kurie kreipėsi dėl šeimos susijungimo, tačiau jų prašymas buvo atmestas - 1, 2, 4.
- Asmenys, nustatyti neteisėtai esantys Lietuvos teritorijoje, kurie nesikreipė dėl tarptautinės apsaugos ir kurių atžvilgiu (dar) nepriimtas sprendimas grąžinti - 1, 2, 4.
- Asmenys, kurių atžvilgiu priimtas sprendimas grąžinti - 1, 2, 4.
- Nepilnamečiai - 3.
- Kiti pažeidžiami asmenys (pvz., šeimos su labai mažais vaikais, nėščiosios ir turintieji specialiųjų poreikių) - 1, 2, 4.

K3. Kiekvienos alternatyvios sulaikymui priemonės, taikomos Lietuvoje, atveju nurodykite teisinį pagrindą, pagal kurį ji gali būti suteikta tam tikroms trečiųjų šalių piliečių kategorijoms (pvz., teisės aktai, dokumentai / rekomendacijos, kt.).

Įstatymo 115 str.

K4. Kiekvienos alternatyvios sulaikymui priemonės, taikomos Lietuvoje, atveju nurodykite valdžios institucijas / organizacijas, atsakingas už (a) sprendimą ir (b) šios priemonės įgyvendinimą. Akcentuokite, jeigu atsakinga institucija yra nevyriausybinė organizacija.

Tik teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei kitas aplinkybes, gali priimti sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę.

Už alternatyvios sulaikymui priemonės įgyvendinimą atsakingos šios institucijos:

- 1) užsienietis nustatytu laiku periodiškai turi atvykti į atitinkamą teritorinę policijos įstaigą – Policija.
- 2) užsienietis ryšio priemonėmis nustatytu laiku turi pranešti atitinkamai teritorinės policijos įstaigai apie savo buvimo vietą – Policija.
- 3) patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti nelydimą nepilnametį užsienietį – Pabėgėlių priėmimo centras prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
- 4) patikėti prižiūrėti užsienietį Lietuvos Respublikos piliečiui arba Lietuvos Respublikoje teisėtai gyvenančiam užsieniečiui, turintiems giminystės ryšių su užsieniečiu, kurio sulaikymo klausimas sprendžiamas, jei šis asmuo įsipareigojo rūpintis juo ir jį išlaikyti – institucija, kurios teikimu užsieniečiui skirta alternatyvi sulaikymui priemonė - Policija arba kita teisėsaugos institucija.
- 5) apgyvendinti užsienietį Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų – Valstybės sienos apsaugos tarnybos Užsieniečių registracijos centras.

K5. Kiekvienos alternatyvios sulaikymui priemonės, taikomos Lietuvoje, atveju pateikite informacijos apie bet kokias pasekmes, jeigu trečiosios šalies pilietis nepaisytų nustatytų sąlygų.

Jeigu nevykdomos teismo sprendimu paskirtos alternatyvios sulaikymui priemonės, teritorinė policijos įstaiga arba kita teisėsaugos institucija kreipiasi į teismą su teikimu sulaikyti užsienietį.

K6. Prašome nurodyti visas problemas, kilusias dėl alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo Lietuvoje (remdamiesi turimais tyrimais / vertinimais ar iš kompetentingų institucijų gauta informacija).

Praktikoje alternatyvios sulaikymui priemonės sistemaiškai taikomos nelydimiems nepilnamečiams. Taikant šią alternatyvą, ne visais atvejais buvo nustatyta, ar asmuo yra nepilnametis - buvo remiamasi tik užsieniečio žodiniais parodymais. Daugeliu atvejų tokie užsieniečiai pasišalindavo iš socialinės įstaigos, taip piktnaudžiaudami šia alternatyvia sulaikymui priemone.

Kitiems užsieniečiams alternatyvios sulaikymui priemonės paprastai skiriamos tik pastariesiems turint

lėšų pragyvenimui, socialinius ar giminystės ryšius Lietuvoje. Išnagrinėjus teismų bylas, galima daryti išvadą, jog užsieniečiai dažnai netenkina minėtų sąlygų, todėl alternatyvi sulaikymui priemonė paskiriama retai.

K7. Prašome pateikti gerosios patirties pavyzdžių, susijusių su alternatyvių sulaikymui priemonių taikymu Lietuvoje. Nurodykite šaltinį (pvz., vertinimai / tyrimai / kiti šaltiniai ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

Atsižvelgimas į geriausias vaiko interesus. Visiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams skiriamos alternatyvios sulaikymui priemonės - patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti nelydimą nepilnametį užsienietį.

5 skyrius. Vertinimo kriterijai ir sąlygos, kuriomis remiantis, trečiųjų šalių piliečiams taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės

K1. 2 skyriuje, K 1, turėjote nurodyti pagrindus, pagal kuriuos tam tikrų kategorijų trečiųjų šalių piliečiai galėtų būti sulaikomi. Kokiomis aplinkybėmis vietoje sulaikymo gali būti taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės? Prašome pateikti atsakymus pagal kiekvieną trečiųjų šalių piliečių kategoriją. Kartu nurodykite, jeigu Lietuvoje yra kitokių pagrindų, kuriais remiantis trečiųjų šalių piliečiams taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės.

Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei kitas aplinkybes, gali priimti sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę.

Reikia pažymėti, kad visiems nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams yra skiriama alternatyvi sulaikymui priemonė - patikėti atitinkamai socialinei įstaigai prižiūrėti nelydimą nepilnamečių užsieniečių.

Prieglobsčio prašytojų atveju teismas vertina visas faktines aplinkybes ir kiekvienu individualiu atveju sprendžia dėl alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo - apgyvendinimo Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo apribojimo.

Kitiems užsieniečiams alternatyvios sulaikymui priemonės paprastai skiriamos tik pastariesiems turint lėšų pragyvenimui, socialinius ar giminystės ryšius Lietuvoje.

K2. Prieš nusprendžiant, ar trečiosios šalies piliečiui taikyti alternatyvią sulaikymo priemonę, į kokias dar aplinkybes yra atsižvelgiama, pvz., dėl priemonių įgyvendinimo galimybių (ar jų ribotumo), sąnaudų, trečiosios šalies piliečio pažeidžiamumo?

Pagal įstatymo 115 str., teismas, priimdamas sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę, atsižvelgia į aplinkybes, kurios paminėtos šio skyriaus 1-ame klausime, taip pat ir į kitas aplinkybes, pavyzdžiui, ar užsieniečio turi legalų pragyvenimo šaltinį, ar yra asmenų, kuriems jį būtų galima perduoti patikėti prižiūrėti, ar turi gyvenamąją vietą Lietuvoje bei kt.

K3. Prašome nurodyti, ar Lietuvoje yra naudojama individualaus vertinimo procedūra, siekiant nustatyti, ar sulaikymas gali būti pakeistas alternatyvia sulaikymui priemone? (Taip / Ne) Jeigu „taip“, nurodykite trečiųjų šalių piliečių kategorijas, kurioms taikoma individualaus vertinimo procedūra.

Lietuvoje tik teismas gali priimti sprendimą dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo. Teismas kiekvienu atveju nagrinėja konkrečią situaciją ir vertina visas faktines aplinkybes.

K4. Jeigu taikoma individualaus vertinimo procedūra, prašome nurodyti, ar jos metu vertinamas ir asmens pažeidžiamumas? (Taip / Ne) Jeigu „taip“, aprašykite pažeidžiamumo vertinimo procedūrą.

Lietuvoje tik teismas gali priimti sprendimą dėl alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo. Teismas kiekvienu atveju nagrinėja konkrečią situaciją ir vertina visas faktines aplinkybes, įskaitant aplinkybes dėl asmens pažeidžiamumo.

K5. Ar vertinimo procedūros, siekiant taikyti alternatyvias sulaikymui priemones, atliekamos visiems trečiųjų šalių piliečiams, kurie buvo sulaikyti, ar tik tiems trečiųjų šalių piliečiams, kurių sulaikymo laikotarpis jau baigėsi?

Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei kitas aplinkybes, gali priimti sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę, nepriklausomai nuo to, ar užsieniečio buvo sulaikytas, ar sulaikymo laikotarpis jau baigėsi.

K6. Prašome nurodyti, kurios valdžios institucijos yra atsakingos už (i) individualaus vertinimo procedūrų atlikimą (jeigu jos taikomos) ir (ii) sprendimo dėl alternatyvių sulaikymui priemonių priėmimą.

Tik teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį Lietuvos Respublikoje bei kitas aplinkybes, gali priimti sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę. Teismas kiekvienu atveju nagrinėja konkrečią situaciją ir vertina visas faktines aplinkybes.

K7. Prašome nurodyti, ar teismai dalyvauja priimant sprendimą taikyti alternatyvias sulaikymui priemones, ir jeigu „taip“, tai kuriame sprendimo priėmimo proceso etape (-uose) ir kokia apimtimi? (pvz., ar teisminės institucijos priima galutinį sprendimą, ar pateikia tik rekomendaciją, ar įsitraukia tik tada, jeigu trečiosios šalies pilietis apskundžia sprendimą?)

Su teikimu sulaikyti užsienietį ilgiau negu 48 valandoms arba skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę į apylinkės teismą pagal užsieniečio buvimo LR teritorijoje vietą kreipiasi policijos ar kitos teisėsaugos institucijos pareigūnas per 48 valandas nuo užsieniečio sulaikymo momento.

Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad užsieniečio tapatybė nustatyta, jis nekelia grėsmės valstybės saugumui ir viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui nustatant jo teisinę padėtį LR bei kitas aplinkybes, gali priimti sprendimą nesulaikyti užsieniečio ir skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę. Teismo sprendimas sulaikyti užsienietį arba taikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę įsigalioja nuo paskelbimo momento.

Užsienietis apylinkės teismo sprendimą sulaikyti jį arba pratęsti jo sulaikymo terminą, arba taikyti jam alternatyvią sulaikymui priemonę turi teisę apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per 14 dienų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka išnagrinėja užsieniečio skundą ir priima sprendimą ne vėliau kaip per 10 dienų nuo skundo priėmimo dienos.

6 skyrius. Sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių įtaka gražinimo ir tarptautinės apsaugos procedūrų efektyvumui

6.1. Efektyvumas, siekiant priimti greitus ir teisingus sprendimus dėl asmens statuso ir vykdant šiuos sprendimus

6.1.1. Efektyvumas, priimant sprendimus dėl prašymų suteikti tarptautinę apsaugą

K1. Ar Lietuvoje yra vertinimas ar tiriamas sulaikymo ir alternatyvų sulaikymui priemonių įtaka priimamų sprendimų dėl prašymų suteikti tarptautinę apsaugą efektyvumui? (pvz., greičiau priimami sprendimai dėl tarptautinės apsaugos statuso) Taip / Ne

Jeigu „taip“, prašome apibendrinti pagrindinius faktus ir įtraukti vertinimo arba tyrimo nuorodą į nacionalinės ataskaitos priedą.

Ne, Lietuvoje nebuvo atliktas vertinimas, nustatant sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių įtaką priimamų sprendimų dėl prašymų suteikti tarptautinei apsaugą efektyvumui.

Įstatymo 81 str. yra nustatyti prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo iš esmės terminai, kurie nepriklauso nuo to, ar užsienietis yra sulaikytas, ar jam skirta alternatyvi sulaikymui priemonė.

K2. Prašome pateikti turimus statistinius duomenis apie vidutinį laikotarpį, reikalingą nustatyti tarptautinės apsaugos prašytojų, kurie yra sulaikyti ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, statusą. Pateikite pastarųjų metų statistinius duomenis ir jeigu įmanoma, suskirstykite pagal alternatyvių sulaikymui priemonių rūšis Lietuvoje, kurios išvardytos kaip A1, A2, A3 lentelėje toliau; prašome paaiškinti jų reikšmę lentelės apačioje.

Jeigu statistiniai duomenys gali būti suskirstyti pagal trečiųjų šalių piliečių kategorijas, prašome taip padaryti. Pateikite informacijos apie metodiką ir duomenų rinkimą.

Jeigu informacijos nėra, nurodykite „Nėra informacijos“ ir trumpai paaiškinkite, kodėl jos neturite.

Jeigu tai netaikoma, nurodykite „Netaikoma“ ir trumpai išdėstykite, kodėl.

Metai	Sulaikymas	Alternatyvios sulaikymui priemonės			
		A1	A2	A3	A4
Vidutinis laikotarpis, per kurį nustatomas tarptautinės apsaugos prašytojo statusas	-	-	-	-	-

Tokia informacija nėra renkama. Galiojančiuose teisės aktuose yra nustatyti prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimo iš esmės terminai, kurie nepriklauso nuo to, ar užsienietis yra sulaikytas, ar jam taikoma sulaikymui alternatyvi priemonė.

K3. Jei įmanoma, prašome pateikti kitų įrodymų apie sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo efektyvumą, priimant sprendimus dėl tarptautinės apsaugos, ir pasidalyti gerosios patirties pavyzdžiais šioje srityje (pvz., remdamiesi esamais vertinimais / tyrimais / kitais šaltiniais ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

2011 m. Lietuvos Raudonasis Kryžius parengė tyrimą „Prieglobsčio prašytojų sulaikymas ir alternatyvios sulaikymui priemonės“, tačiau šiame tyrime nebuvo apžvelgtas sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo efektyvumas, priimant sprendimus dėl tarptautinės apsaugos.

6.1.2 Efektyvumas, priimant sprendimus dėl imigranto statuso asmenims, kuriems taikomos gražinimo procedūros

K4. Ar Lietuvoje buvo atlikta kokių nors vertinimų ar tyrimų dėl sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių efektyvumo, turint omenyje:

• **Laikotarpį nuo neteisėto migranto sulaikymo iki sprendimo grąžinti priėmimo? Taip / Ne**

Ne, tokių tyrimų atlikta nebuvo.

• **Laikotarpį nuo sprendimo grąžinti priėmimo iki grąžinimo įvykdymo? Taip / Ne**

Ne, tokių tyrimų atlikta nebuvo. 2013 m. vidutinė sulaikymo trukmė nuo sprendimo grąžinti priėmimo iki užsieniečio išsiuntimo buvo 38 dienos. (2009 m. – 66 dienos; 2010 m. – 61 dienos; 2011 m. – 61 dienos; 2012 m. – 40 dienos.

• **Savanoriškai grįžtančiųjų skaičius lyginant su visu grąžinamų asmenų skaičiumi? Taip / Ne.**

Ne, tokių tyrimų atlikta nebuvo. Nuo 2009 m. iki 2013 m. buvo priimtas 921 sprendimas dėl išsiuntimo bei 7155 sprendimai dėl savanoriško grįžimo. Pateikti statistiniai duomenys rodo, kad Lietuvoje skatinamas savanoriškas grįžimas. Be to, 2013m. spalio 24 d. įsigaliojo įstatymo pakeitimai, kuriais, inter alia, buvo sudaryta galimybė užsieniečiams, kurie neteisėtai atvyko į Lietuvą ar neteisėtai joje yra, tačiau yra pažeidžiami asmenys arba prieglobsčio prašytojai, pasirinkti savanorišką grįžimą į užsienio valstybę padedant tarptautinei ar nevyriausybinei organizacijai. Ateityje tai galėtų padidinti savanoriškų grįžimų skaičių.

• **Visą grąžinamų asmenų skaičių? Taip / Ne**

Ne.

Jeigu „taip“, prašome apibendrinti pagrindines vertinimo/tyrimo išvadas ir pateikti vertinimo arba tyrimo nuorodą nacionalinės ataskaitos priede.

Netaikoma.

K5. Prašome pateikti turimus statistinius duomenis apie (i) vidutinę laiko trukmę nuo sprendimo grąžinti sulaikytą asmenį ir tą, kuriam taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, iki grąžinimo procedūros įvykdymo; (ii) savanoriškai grįžtančiųjų ir (iii) sėkmingų grąžinimo atvejų procentą tarp sulaikytų asmenų ir tų, kuriems buvo taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės. Pateikite pastarųjų metų statistinius duomenis ir jeigu įmanoma, suskirstykite pagal alternatyvių sulaikymui priemonių rūšis, kurios išvardytos kaip A1, A2, A3 lentelėje toliau; prašome paaiškinti jų reikšmę lentelės apačioje.

Jeigu statistiniai duomenys gali būti suskirstyti pagal trečiųjų šalių piliečių kategorijas, prašome taip padaryti. Pateikite informaciją apie metodiką ir duomenų rinkimą.

Jeigu informacijos nėra, nurodykite „Nėra informacijos“ ir trumpai paaiškinkite, kodėl jos neturite.

Jeigu tai netaikoma, nurodykite „Netaikoma“ ir trumpai išdėstykite, kodėl.

Statistiniai duomenys apie sėkmingus grąžinimo atvejus – tai santykis tarp asmenų, kurių atžvilgiu buvo priimtas sprendimas grąžinti ir kurie grįžo į savo gimtąją šalį, ir asmenų, kurių atžvilgiu buvo priimtas sprendimas grąžinti ir kurie negrįžo į savo gimtąją šalį. Prašome pateikti abu skaičius ir nurodyti, kokią dalį jie sudaro tarp visų grąžinamų asmenų.

Metai	Sulaikymas	Alternatyvios sulaikymui priemonės			
		A1	A2	A3	A4
Vidutinis laikotarpis nuo nelegalaus migranto sulaikymo iki sprendimo jį grąžinti priėmimo	-	-	-	-	-
Vidutinis laikotarpis nuo sprendimo grąžinti priėmimo iki grąžinimo vykdymo ¹⁷	2009 – 66 d. 2010 – 61 d. 2011 – 51 d. 2012 – 40 d. 2013 – 38 d.	-	-	-	-

¹⁷ Vidutinis laikotarpis nuo sprendimo grąžinti priėmimo iki išsiuntimo

Savanoriškai grįžtančiųjų skaičius (asmens, kurie pareiškė norą grįžti savanoriškai)	-	-	-	-	-
Sėkmingų atvejų skaičius tarp visų grįžtančiųjų	-	-	-	-	-

Pagal įstatymo 127 str. 2 d. sprendimas dėl užsieniečio išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos privalo būti įvykdytas nedelsiant, jeigu nėra aplinkybių, dėl kurių sprendimo vykdymas gali būti atidėtas. Laikas nuo sprendimo dėl išsiuntimo priėmimo iki jo įvykdymo gali svyruoti nuo 3 d. iki 3 mėnesių, nepriklausomai nuo to ar užsienietis sulaikytas, ar jam skirta alternatyvi sulaikymui priemonė. Per kokį laiką bus įvykdytas sprendimas priklauso nuo šių aplinkybių:

- ar yra pasirašyta readmisijos sutartis su tam tikra valstybe;
- ar reikia suderinti formalumus, susijusius su vykimu tranzitu;
- ar išsiunčiamas asmuo turi reikiamus kelionės dokumentus.

Pagal įstatymo 127 str. 1 d., sprendime grąžinti užsienietį į užsienio valstybę, įvertinus užsieniečio galimybes kuo greičiau išvykti, nustatomas nuo 7 iki 30 dienų terminas, kuris skaičiuojamas nuo sprendimo įteikimo užsieniečiui dienos ir per kurį užsienietis įpareigojamas savanoriškai išvykti iš Lietuvos Respublikos. Kai dėl nuo užsieniečio nepriklausančių objektyvių priežasčių jis per nustatytą terminą negali savanoriškai išvykti, šis terminas gali būti pratęstas.

Sėkmingo savanoriško grįžimo atvejų statistikos nėra, nes ne visada sprendimas dėl savanoriško grąžinimo grįžta institucijai, priėmusiai sprendimą (pvz. kai užsienietis išvyksta per kitą Europos Sąjungos valstybę).

K6. Jeigu įmanoma, pateikite kitų efektyvumo įrodymų, priimant sprendimus dėl imigranto statuso suteikimo asmenims, kuriems taikomos grąžinimo procedūros ir vykdomas grąžinimas, ir pasidalinkite gerosios patirties pavyzdžiais šioje srityje (pvz., remdamiesi esamais vertinimais / tyrimais / kitais šaltiniais ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

Nėra informacijos

6.2. Išlaidos

K7. Ar Lietuvoje buvo atlikta kokių nors vertinimų ar tyrimų apie sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo išlaidas?

Ne, tokių tyrimų nebuvo atlikta.

K8. Prašome pateikti turimus statistinius duomenis apie sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių išlaidas. Pateikite pastarųjų metų statistinius duomenis ir jeigu įmanoma, suskirstykite pagal alternatyvių sulaikymui priemonių rūšis Lietuvoje, kurios išvardytos kaip A1, A2, A3 lentelėje toliau; prašome paaiškinti jų reikšmę lentelės apačioje.

Jeigu išlaidos gali būti suskirstytos pagal trečiųjų šalių piliečių kategorijas, prašome taip padaryti. Pateikite informaciją apie metodiką ir duomenų rinkimą.

Jeigu informacijos nėra, nurodykite „Nėra informacijos“ ir trumpai paaiškinkite, kodėl jos neturite.

Jeigu tai netaikoma, nurodykite „Netaikoma“ ir trumpai išdėstykite, kodėl.

Metai	Sulaikymas	Alternatyvios sulaikymui priemonės			
		A1	A2	A3	A4
Bendros išlaidos	-	-	-	-	-
Personalo išlaidos	-	-	-	-	-
Medicinos paslaugų išlaidos	-	-	-	-	-
Maisto ir apgyvendinimo išlaidos	-	-	-	-	-
Teisinė pagalba	-	-	-	-	-

Kitos išlaidos (tai gali būti bet kokios išlaidos, nepatenkančios į išvardytas kategorijas, pvz., techninėms priemonėms, taikant alternatyvius sulaikymui metodus, tokius kaip elektroninis sekimas). Išvardykite	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---

Statistinių duomenų apie sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių taikymo išlaidas nėra. Bendros Užsieniečių registracijos centro išlaidos 2013 m. apytiksliai sudarė 4.103.000 Lt. Apytiksliai pusė biudžeto (2.051.872 Lt) buvo skirta sulaikytų užsieniečių bendroms išlaidoms.

K9. Jeigu įmanoma, pateikite kitų įrodymų apie sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių ekonominę naudą ir pasidalinkite gerosios patirties pavyzdžiais šioje srityje (pvz., remdamiesi esamais vertinimais / tyrimais / kitais šaltiniais ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

Nėra informacijos

6.3. Pagrindinių žmogaus teisių užtikrinimas

K10. Ar Lietuvoje buvo atlikta kokių nors vertinimų ar tyrimų dėl sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių įtakos, kalbant apie pagrindines trečiųjų šalių piliečių teises (pvz., atsižvelgiant į sulaikytųjų ar asmenų, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, nusiskundimų skaičių)?

Tokių tyrimų Lietuvoje nebuvo atlikta.

K11. Prašome pateikti Lietuvoje turimus statistinius duomenis apie nusiskundimų skaičių dėl žmogaus teisių pažeidimo ir skaičių teismo bylų dėl pagrindinių teisių pažeidimo, taikant sulaikymą ar alternatyvias sulaikymui priemones. Pateikite pastarųjų metų duomenis ir jeigu įmanoma, suskirstykite pagal alternatyvių sulaikymui priemonių rūšis Jūsų šalyje (ES narėje), kurios išvardytos kaip A1, A2, A3 lentelėje toliau; prašome paaiškinti jų reikšmę lentelės apačioje. Tą patį padarykite su visais turimais statistiniais duomenimis apie savanoriškai grįžtančiųjų skaičių.

Jeigu statistiniai duomenys gali būti suskirstyti pagal trečiųjų šalių piliečių kategorijas, prašome taip ir padaryti. Pateikite informaciją apie metodiką ir duomenų rinkimą. Jeigu informacijos nėra, nurodykite „Nėra informacijos“ ir trumpai paaiškinkite, kodėl jos neturite.

Jei tai netaikoma, nurodykite „Netaikoma“ ir trumpai išdėstykite, kodėl.

Metai	Sulaikymas	Alternatyvios sulaikymui priemonės			
		A1	A2	A3	A4
Skaičius skundų dėl pagrindinių teisių pažeidimų, pateiktų ne teisminėms institucijoms (pvz., žmogaus teisių komisariui / kontrolieriui) (jeigu įmanoma, prašome išskaidyti pagal skundų rūšis ir trečiųjų šalių piliečių kategorijas)	-	-	-	-	-
Skaičius skundų dėl pagrindinių teisių pažeidimų, kurie buvo pripažinti pagrįstais ne teisminių institucijų (pvz., žmogaus teisių komisaro / kontrolieriaus) (jeigu	-	-	-	-	-

įmanoma, prašome išskaidyti pagal skundų rūšis ir trečiųjų šalių piliečių kategorijas)					
Skaičius teismo bylų, kuriose ginčijami sprendimai sulaikyti ar taikyti alternatyvias sulaikymui priemones dėl pagrindinių teisių pažeidimų (jeigu įmanoma, prašome išskaidyti pagal skundų rūšis ir trečiųjų šalių piliečių kategorijas)	-	-	-	-	-
Skaičius teismo bylų dėl ginčijamų sprendimų sulaikyti ar taikyti alternatyvias sulaikymui priemones dėl pagrindinių teisių pažeidimų, kuriose buvo priimtas teigiamas sprendimas (jeigu įmanoma, prašome išskaidyti pagal skundų rūšis ir trečiųjų šalių piliečių kategorijas).	-	-	-	-	-

Statistiniai duomenys centralizuotai nėra renkami.

K12. Prašome nurodyti, ar Lietuvoje atlikta tyrimų, rodančių neigiamą alternatyvių sulaikymui priemonių įtaką praktiniame darbe (pvz., čiurnos apyrankės gali būti socialiai stigmatizuojančios ir sukelti fizinę bei emocinę įtampą).

Tokių tyrimų Lietuvoje nebuvo atlikta.

K13. Jeigu įmanoma, pateikite kitų įrodymų dėl sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių poveikio, kalbant apie pagrindines trečiųjų šalių piliečių teises, ir pasidalinkite gerosios patirties pavyzdžiais šioje srityje (pvz., remdamiesi esamais vertinimais / tyrimais / kitais šaltiniais ar iš kompetentingų valdžios institucijų gauta informacija).

Nėra informacijos.

6.4. Slapstymosi ir alternatyvių sulaikymui priemonių sąlygų laikymosi koeficientas

Slapstymosi koeficientas yra procentas besislapstančiųjų tarp visų asmenų, kurie yra sulaikyti ar kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės.

Sąlygų laikymosi koeficientas yra procentas asmenų, kurie laikėsi alternatyvių sulaikymui priemonių sąlygų.

K14. Ar Lietuvoje buvo atlikta kokių nors vertinimų ar tyrimų dėl asmenų, kurie pasislėpė ir tų, kurie vykdo alternatyvių sulaikymui priemonių sąlygas? Prašome detalizuoti.

Lietuvoje tokių vertinimų ar tyrimų atlikta nebuvo. Į Pabėgėlių priėmimo centrą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuo 2009 m. iki 2013 m. 102 nelydimiems nepilnamečiams buvo paskirta alternatyvi sulaikymui priemonė apgyvendinant Pabėgėlių priėmimo centre. Iš jų 101, pažeidžiant alternatyvios sulaikymui priemonei taikomus reikalavimus, be leidimo pasitraukė iš Pabėgėlių priėmimo centro. Reikia pažymėti, kad ne visų užsieniečių, kurie buvo apgyvendinti centre kaip nelydimi nepilnamečiai, tikrasis amžius buvo nustatytas.

K15. Prašome pateikti turimus statistinius duomenis apie besislapstančiųjų ir vykdančių alternatyvių sulaikymui priemonių sąlygas skaičių Pateikite pastarųjų metų statistinius duomenis ir jeigu įmanoma, suskirstykite pagal alternatyvių sulaikymui priemonių rūšis Lietuvoje, kurios išvardytos kaip A1, A2, A3 lentelėje toliau; prašome paaiškinti jų reikšmę lentelės apačioje.

Jeigu statistiniai duomenys gali būti suskirstyti pagal trečiųjų šalių piliečių kategorijas, prašome taip ir padaryti. Pateikite informaciją apie metodiką ir duomenų rinkimą.

Jeigu informacijos nėra, nurodykite „Nėra informacijos“ ir trumpai paaiškinkite, kodėl jos neturite.

Jeigu tai netaikoma, nurodykite „Netaikoma“ ir trumpai išdėstykite, kodėl.

Metai	Sulaikymas	Alternatyvios sulaikymui priemonės			
		A1	A2	A3	A4
Slapstymosi koeficientas	-	-	-	-	-
Sąlygų laikymosi koeficientas	-	-	-	-	-

Tokių duomenų pateikti nėra galimybės.

K16. Jeigu įmanoma, prašome pateikti kitų įrodymų dėl sulaikymo ir alternatyvių sulaikymui priemonių įtakos, kalbant apie asmenis, kurie pasislėpė ir tuos, kurie vykdo alternatyvių sulaikymui priemonių sąlygas.

Nėra informacijos

Išvados

1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. vasario 5 d. nutarimu išaiškino, jog asmens sulaikymas yra ultima ratio priemonė ir gali būti taikomas tik tais atvejais, kai įstatymų nustatyti tikslai negali būti pasiekti kitais būdais. Kitaip tariant, tai reiškia, jog esant galimybei taikyti alternatyvias sulaikymui priemones, tokių priemonių taikymas yra būtinas asmens teisėms užtikrinti.
2. Pagal iki 2012 m. vasario 1 d. galiojusią įstatymo redakciją, prieglobsčio prašytojams, neteisėtai atvykusiems ar neteisėtai esantiems Lietuvos Respublikoje, nebuvo taikomas sulaikymas. Jie buvo apgyvendinami Užsieniečių registracijos centre neapribojant judėjimo laisvės. Apie 70 proc. prieglobsčio prašytojų išvykdavo iš Užsieniečių registracijos centro ir negrįždavo. Iš to darytina išvada, kad prieglobsčio prašytojai piktnaudžiaudavo prieglobsčio suteikimo procedūra. 2012 m. vasario 1 d. įsigaliojus 113 straipsnio papildymui 2 dalimi, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas suformavo praktiką, jog remiantis šia įstatymo nuostata prieglobsčio prašytojai gali būti sulaikomi. 2013 m. spalio 24 d. įstatymo 113 straipsnis buvo papildytas 4 dalimi, kuria buvo detalizuoti prieglobsčio prašytojų sulaikymo pagrindai.
3. Teismai priidami sprendimą sulaikyti užsienietį ar skirti jam alternatyvią sulaikymui priemonę kiekvienu individualiu atveju atsižvelgia į visas faktines aplinkybes ir kompleksiskai jas vertina: ar užsienietis gali trukdyti priimti ar vykdyti sprendimą, pasislėpti vengdamas išsiuntimo ar piktnaudžiauja prieglobsčio sistema; ar nustatyta asmens tapatybė, ar užsienietis teikia pagalbą institucijoms nustatant jo teisinę padėtį, ar savavališkai nepasišalino iš Lietuvos nesulaukęs galutinio sprendimo, ar užsieniečio paaiškinimai neprieštarauja vienas kitam, ar nebuvo gražintas iš kitos šalies narės pagal Dublino II reglamentą, ar jo buvimas nekelia grėsmės valstybės saugumui ar viešajai tvarkai ir kt.
4. Praktikoje alternatyvios sulaikymui priemonės sistemiskai taikomos nelydimiems nepilnamečiams. Taikant šią alternatyvą, ne visais atvejais buvo įsitikinta, ar asmuo yra nepilnametis (buvo remiamasi tik užsieniečio žodiniais parodymais). Daugeliu atvejų tokie užsieniečiai pasišalindavo iš socialinės įstaigos, taip piktnaudžiaudami šia alternatyvia sulaikymui priemone.
5. Prieglobsčio prašytojų atveju teismas vertina visas faktines aplinkybes ir kiekvienu individualiu atveju sprendžia dėl sulaikymo ar dėl alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo – apgyvendinimo Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo apribojimo. Kitiems užsieniečiams alternatyvios sulaikymui priemonės paprastai skiriamos tik pastariesiems turint lėšų pragyvenimui, socialinius ar giminystės ryšius Lietuvoje. Išnagrinėjus teismų bylas, galima daryti išvadą, jog užsieniečiai dažnai netenkina minėtų sąlygų, todėl alternatyvi sulaikymui priemonė paskiriama retai. Tokia praktika, kuomet užsieniečiams nėra taikoma sulaikymui alternatyvi priemonė vien todėl, kad neturi lėšų pragyvenimui, socialinių ar giminystės ryšių Lietuvoje ir pan. riboja alternatyvių sulaikymui priemonių taikymą. Būtų galima diskutuoti dėl galimybės užsieniečiams, kurių tapatybė nustatyta, kurie nekelia pavojaus viešajai tvarkai, teikia pagalbą teismui bei kt., skirti alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinti Užsieniečių registracijos centre netaikant judėjimo laisvės apribojimų.

Priedai

1 lentelė: statistiniai duomenys apie trečiųjų šalių piliečių, kurie buvo sulaikyti ir kuriems taikytos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius pagal kategorijas

	2009	2010	2011	2012	2013	Šaltinis / daugiau informacijos
Statistiniai duomenys apie sulaikytų trečiųjų piliečių skaičių pagal kategoriją	-	-	-	-	-	-
Bendras sulaikytų trečiųjų šalių piliečių skaičius ¹⁸	212	132	241	375	363	Migracijos metraštis
Sulaikytų trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos įprastine tvarka, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos skubos tvarka, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos pagal Dublino reglamentą, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, kuriems atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, kurie kreipėsi dėl šeimos susijungimo, tačiau jų prašymas buvo atmestas, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, kurie kreipėsi dėl leidimo gyventi kitais negu šeimos susijungimo pagrindais (nurodykite detaliau), skaičius	-	-	-	-	-	-
Pasienyje sulaikytų asmenų, kurie bandė patekti neteisėtai į šalį, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, kurie buvo aptikti neteisėtai esantys Lietuvos teritorijoje ir kurie nesikreipė dėl tarptautinės apsaugos ir kurių atžvilgiu (dar) nepriimtas sprendimas grąžinti, skaičius	-	-	-	-	-	-
Sulaikytų asmenų, dėl kurių priimtas sprendimas grąžinti, skaičius	-	-	-	-	-	-
Pažeidžiamų asmenų skaičius tarp visų sulaikytų trečiųjų šalių piliečių	-	-	-	-	-	-
Kitų sulaikytų trečiųjų šalių piliečių skaičius	-	-	-	-	-	-
Statistiniai duomenys apie trečiųjų piliečių, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	-	-	-	-	-	-
Bendras trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	21	35	15	94	24	Migracijos metraščio ir Pabėgėlių priėmimo centro duomenys
Trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos įprastine tvarka, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	2	8	5	10	6	Migracijos metraščio duomenys
Trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos skubos tvarka, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius						
Asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos pagal Dublino reglamentą, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius						
Tarptautinės apsaugos prašytojų, kuriems atsisakyta suteikti tarptautinę	-	-	-	-	-	-

¹⁸ Užsieniečiai, kurie buvo sulaikyti už neteisėtą atvykimą ir neteisėtą buvimą.

apsaugą ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius						
Užsieniečių, kurie kreipėsi dėl šeimos susijungimo, tačiau jų prašymas buvo atmestas, ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	-	-	-	-	-	-
Užsieniečių, kurie kreipėsi dėl leidimo gyventi kitais negu šeimos susijungimo pagrindais, tačiau jų prašymas buvo atmestas, ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	-	-	-	-	-	-
Asmenų, kurie buvo aptikti neteisėtai esantys Lietuvos teritorijoje ir kurie nesikreipė dėl tarptautinės apsaugos bei kurių atžvilgiu (dar) nepriimtas sprendimas grąžinti ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	-	-	-	-	-	-
Asmenų, kuriuos nuspręsta grąžinti ir kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	-	-	-	-	-	-
Pažeidžiamų asmenų, kuriems buvo taikytos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius (nelydimi nepilnamečiai)	-	8	4	81	9	Pabėgėlių priėmimo centro duomenys
Kitų sulaikytų trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomos alternatyvios sulaikymui priemonės, skaičius	19	19	6	3	9	Migracijos metraščio duomenys

2 lentelė: vidutinė sulaikymo trukmė

Vidutinė sulaikymo trukmė	2009	2010	2011	2012	2013	Šaltinis / daugiau informacijos
Vidutinė sulaikytų visų trečiųjų šalių piliečių kategorijų sulaikymo trukmė	66	61	51	40	38	Užsieniečių registracijos centro duomenys
Vidutinė sulaikytų trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos įprastine tvarka, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų trečiųjų šalių piliečių, prašančių tarptautinės apsaugos skubos tvarka, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos pagal Dublino reglamentą, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, kuriems atsakyta suteikti tarptautinę apsaugą, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, kurių prašymai dėl šeimos susijungimo buvo atmesti, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė kitų asmenų, kurie prašė išduoti leidimus gyventi kitais nei šeimos susijungimo pagrindais ir kurių prašymas buvo atmestas, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, sulaikytų pasienyje, kad negalėtų neteisėtai patekti į šalį, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, kurie buvo aptikti neteisėtai esantys Lietuvos teritorijoje ir kurie nesikreipė dėl tarptautinės apsaugos bei kurių atžvilgiu (dar) nepriimtas sprendimas grąžinti, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė sulaikytų asmenų, kuriuos nuspręsta grąžinti, sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė pažeidžiamų asmenų sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vidutinė kitų sulaikytų trečiųjų šalių piliečių sulaikymo trukmė	-	-	-	-	-	-